

Apunts sobre metodologies (de creació artística)

Projectes de creació artística

Grup 5B – Curs 2018/2019

Grau en Belles Arts

Universitat de Barcelona

Joan Miquel Porquer Rigo

<http://jmporquer.com>

joanmiquelporquer@ub.edu

joanmiquelporquer@gmail.com

De qui parlem aprendo
 Metodologia
 Ciències, metacodi
 Autobiologia
 Literatura
 Escarquis
 Músico

Metodologia
 a través
 de les
 experiències
 i les
 reflexions
 sobre
 la mateixa

Met. Aut.
 net. aut.
 de:
 Coherència

Però en dubte
 el concepte
 de veritat.

Metodologia - història

Persones
 Metodologia
 de les
 ciències
 i les
 arts

Metodologia es call
 relacionat amb el pensament

Estructura
 de pensament / acció

Indaga com
 pens les coses
 i perquè les
 pens

Encara que
 no en siguem conscients

Metodologies utòpiques.
 Una met. pot ser utòpia
 sempre que el seu
 objectiu sigui real.

Una metodologia que
 aspira a una utopia és
 com una petició d'ètica

Metodologia és
 una imitació, però
 no un invent.
 de ser

~~May Wamborg~~

secante

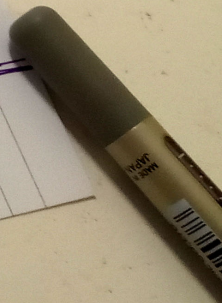
Marie Vanne
 Metodes sin metodology

JUNIO 2013

Haver treballat.
 No
 s'imita res, es
 continua a sobre
 del que ja s'ha
 treballat.

Si no es combat,
 és una interpretació
 personal - Això
 no és "receptiu" si
 es referencia.

Una metodologia,
 només és pròpia si
 s'analla en
 com. amb qui
 la fa.

Metodologia és...

Metodologia és...

Un conjunt de **mètodes, objectes i estratègies** mediades pels valors morals, ideològics, emocionals, socials, materials i geogràfics d'un individu o col·lectiu.

Metodologia és...

Triar un **posicionament**:
racional, empíric, pragmàtic,
tecnòcrata, constructivista, crític,
escèptic, positivista, quantitatiu,
qualitatiu...

Metodologia és...

El **COM** relacionat amb el **PERQUÈ**

Metodologia és...

~~El COM relacionat amb el PERQUÈ~~

Indagar en **COM** fem les coses i
PERQUÈ les fem, encara que no en
siguem conscients.

Metodologia és...

La combinació de
PENSAMENT i ACCIÓ

Metodologia és...

FER amb un **OBJECTIU**

Metodologia **(no)** és...

Una descripció de **passos pràctics**,
una recepta de cuina, sinó un sistema
d'ordre i complexitat superior
ideològicament posicionat

Conèixer la metodologia permet...

Conèixer la metodologia permet...

- Explicar i compartir amb els altres
- Reproduir un procés
- Traçar una història o narrativa
- No repetir el que han fet altres, sinó sumar-hi la nostra veu.

Conèixer la metodologia permet...

- Explicar i compartir amb els altres
- Reproduir un procés
- Traçar una història o narrativa
- No repetir el que han fet altres, sinó sumar-hi la nostra veu.

Per què *no inventem* res!

Perquè conèixer la metodologia és...

Perquè conèixer la metodologia és...

OPOSAR-SE a la condició de ***GENI***

geni modern

Del llat. *genius modern*

En art, subjecte blanc, occidental, individualista, triomfador i tocat per un aura de *divinitat* que el fa autor d'obres d'una qualitat inexplicable.

Conscient o no,
tothom és capaç de generar una
metodologia **individual** o **col·lectiva**

¿Qué tienes debajo del sombrero?

Conscient o no,
tothom és capaç de generar una
metodologia **individual** o **col·lectiva**

D'on podem **aprendre a sistematitzar
la nostra metodologia?**

Ciències
Economia
Antropologia
Educació
Literatura
Disseny
Vida quotidiana

...

La **metodologia artística**, no
constrenyida pels models d'utilitat, ens
permet **mesclar lliurement** estratègies
i mètodes de distintes disciplines

La **metodologia artística**, no
constrenyida pels models d'utilitat, ens
permet **generar sinèrgies entre
disciplines i coneixements distants**

Investigació basada en les Arts
A/r/tografia

Ara bé...

No existeix una metodologia perfecta
ni autèntica
ni infal·lible

Post-qualitativu
Post-veritat

*La verdad nunca es revelada,
sino traicionada*

Llavors...

Com **validem** els resultats...
Com sabem si una metodologia
té **validesa**?

Essent...

Coherents i honestos

amb els nostres propis principis i amb

l'objectiu del nostre projecte ©

Una metodologia ha de ser:

- Visible
- Reproduïble
- Transferible i adaptable
- Interpretable pels altres

La podem trobar a:

- Escrits propis
- Escrits d'altres

Compte!

Només és pròpia si la descriu qui l'ha executada. Qualsevol interpretació no mediada genera una nova metodologia a través del llenguatge i de l'estructura.

On queda la **utopia**?

On queda la **utopia**?

Podem ser utòpics sempre que la utopia sigui un mitjà per **arribar a un objectiu tangible.**

On queda la **el fer per fer** i l'**impuls**?

On queda la **el fer per fer i l'impuls**?

En la **mitologia**.

Sempre estem fent per alguna raó.

79

45

ab nach Katerburg!

Fonts bibliogràfiques a sobre de la taula de l'aula (selecció):

- Adams, Tony E., Holman Jones, Stacy i Ellis, Carolyn (2015). *Autoethnography. Understanding Qualitative Research*. New York: Oxford University Press.
- Barley, Nigel (1986). *The Innocent Anthropologist. Notes From a Mud Hut*. London: Penguin.
- Careri, Francesco (2016). *Walkscapes. Andar como práctica estética*. Barcelona: Gustavo Gili.
- Collados, Antonio i Rodrigo, Javier (Eds.) (2015). *Transductores 3. Prácticas artísticas en contexto*. Granada: Centro José Guerrero [\[Enllaç\]](#)
- Eco, Umberto (2010). *Cómo se hace una tesis*. Barcelona: Gedisa.
- Grau Costa, Eulàlia i Porquer Rigo, Joan Miquel (2018). *Genealogies comunitaries. Art, recerca i docència. Volum 3*. Barcelona: Edicions Saragossa.
- Grupo de Educación Matadero Madrid (2017). *Ni arte ni educación. Una experiencia en que lo pedagógico articula lo artístico*. Madrid: Los libros de la Catarata.

Fonts bibliogràfiques a sobre de la taula de l'aula (selecció):

- Kahkpour, Porochista (2018). *Sick: a Memoir*. New York: Harper.
- jagodzinski, jan i Wallin, Jason (2013). *Arts-based Research: A Critique and a Proposal*. Rotterdam: Sense Publishers.
- Lippard, Lucy (2016). *Yo veo / Tú significas*. Bilbao: Consonni.
- Markiša, Drago (Trad.) (2009). *The Occupation Cookbook*. London: Minor Compositions [[Enllaç](#)].
- McNiff, Shaun (Ed.) (2013). *Art as Research. Opportunities and challenges*. Bristol: Intellect.
- Porquer Rigo, Joan Miquel (2018). *Hacerse desde la periferia. Cartografía metodológica de un artista/investigador/docente en una institución de educación superior*. Tesis doctoral. Universitat de Barcelona [[Enllaç](#)].
- Smith, Keri (2013). *Caos. El manual de accidentes y errores*. Madrid: Paidós.
- Springgay, Stephanie, Irwin, Rita L., Leggo, Carl i Gouzouasis, Peter (2008). *Being with A/r/tography*. Rotterdam: Sense Publishers.

Fonts bibliogràfiques a sobre de la taula de l'aula (selecció):

- Terkel, Studs (2004). *Working*. New York: The New Press
- Vacas, Mónica i Castillo, Daniel (2017). *Paris-Buenos Aires. Trazando la Rayuela. Un mapa de lectura sobre la novela de Julio Cortázar*. Segovia: Aventuras Literarias.

Fonts de les imatges en la presentació:

- Imatges pròpies de l'autor
- *Tidying Up with Marie Kondo* [[Enllaç](#)]
- Picasso con montera, per Edward King, el 1955 [[Enllaç](#)]
- *Atlas Mnemosyne*, d'Aby Warburg [[Enllaç](#)].

Fonts audiovisuals utilitzades en la presentació:

- Fragment de la pel·lícula documental *¿Qué tienes debajo del sombrero?* (2006), dirigida per Lola Barrera i Iñaki Peñafiel [[Enllaç](#)]
- Entrevista a Justo Gallego, per Sílvia P. Cabeza [[Enllaç](#)]

Gràcies per l'atenció!

Aquest material docent està sotmès a una llicència *Creative Commons*
Reconeixement-NoComercial 4.0 Internacional

Projectes de creació artística

Grup 5B – Curs 2018/2019

Grau en Belles Arts

Universitat de Barcelona

Joan Miquel Porquer Rigo

<http://jmporquer.com>

joanmiquelporquer@ub.edu

joanmiquelporquer@gmail.com